

Geopolitiikka muuttaa maailmantaloutta

Tero Kuusi

Tutkimusjohtaja, Etlä

Aluekehityspäivät, 4.11.2025

Tulleja ja uhkauksia

Maametallien
viennin laajat
rajoitteet

Lisätullit
Kiinan
tuonnille

Geopolitiikka

Ulkopolitiikan määrää maan maantieteellinen sijainti, resurssit, ilmasto, topografia, koko jne.

Geotalous

Talouden keinojen käyttämistä ja niihin sopeutumista eri maiden välisessä politiikassa ja suhteissa.

Globalisaation aikakausi

Oletettiin, että kaikki maat
noudattavat sovittuja sääntöjä.

Vapautettiin kv. kauppaa ja
pääomaliikkeitä sekä parannettiin
yleistä liiketoimintaympäristöä.

Seurauksena globaali
erikoistuminen ja osaamisen siirto.

Geotalouden aikakausi

Suorat ja epäsuorat uhat osa
suurvaltapolitiikkaa.

Kv. riippuvuuksia pyritään
purkamaan ja yrityksiä tuetaan
teollisuuspolitiikalla.

Seurauksena maailmantalouden
osittainen eriytyminen.

TEOLLISUUSPOLITIikka

Tuet ja veroedut

Infrastruktuuri-investoinnit

Julkiset hankinnat

GEOTALOUDEN TOIMET

Vienti- ja tuontikiellot

Tullit ja tariffit

Sisään- ja ulosmenevät kv.
investoinnit

VIHREÄ SIIRTYMÄ

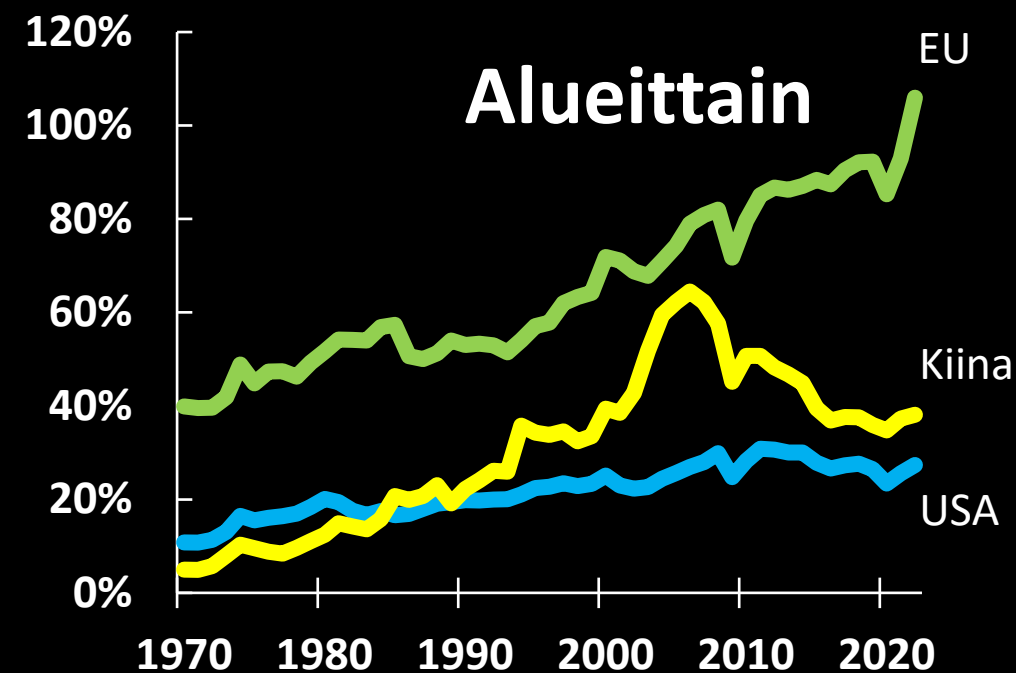
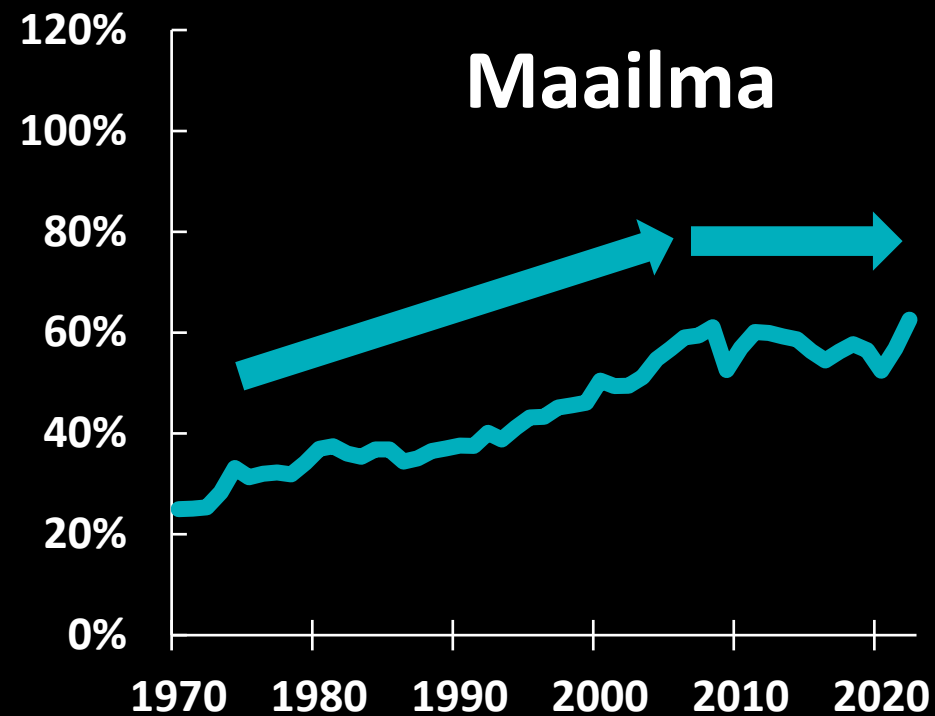
Kiinan kriittiset raaka-aineet

Hiilitullit eli CBAM

Käytetään myös tekosyynä
teollisuuspolitiikan toimille

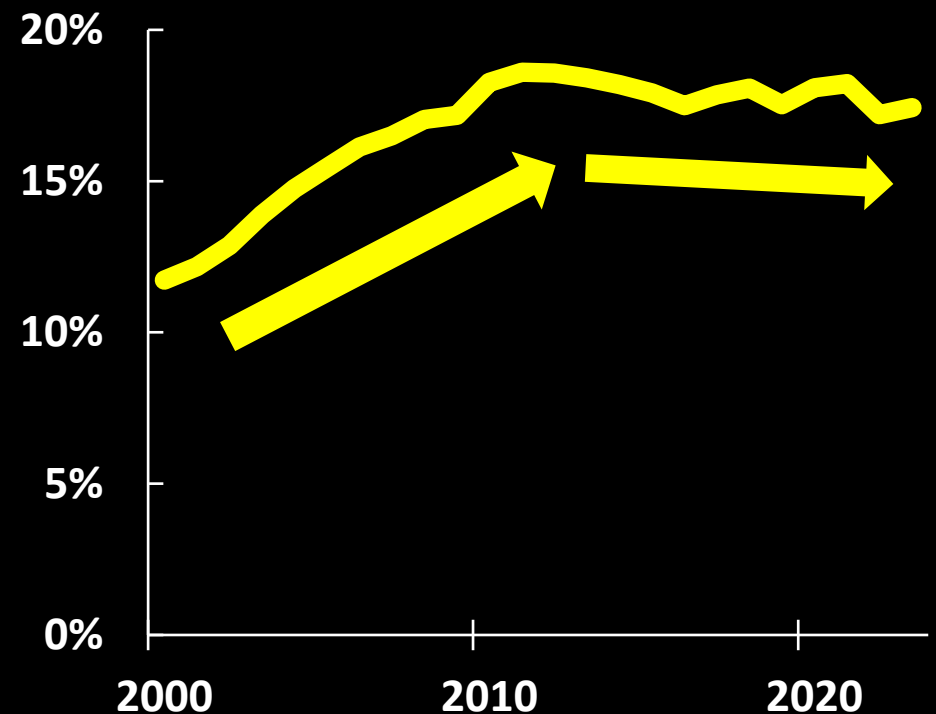

Maailmankauppa ei enää kasva BKT:ta nopeammin

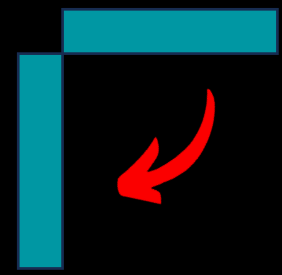
Blokkien välinen kauppa ei enää kasva entiseen tahtiin

Blokkien välisen kaupan osuus maailmankaupasta

Huom. A hypothetical Western bloc including the U.S., Europe, Canada, Australia and New Zealand, and a hypothetical Eastern bloc comprising Belarus, China, Eritrea, Mali, Nicaragua, Russia, and Syria, with the other countries considered nonaligned.
Lähde: Gopinth et. al. (2024).

Arvoketjujen suunnanmuutos

Tutkimus ja tuotekehitys (t&k)

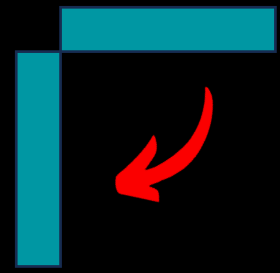
Tuotanto

Osavalmistus

Materiaalivalmistus

Raaka-ainehankinta

Arvoketjujen suunnanmuutos

T&k

Tuotanto

Osavalmistus

Materiaalivalmistus

Raaka-ainehankinta

T&k

Tuotanto

Osavalmistus

Materiaalivalmistus

Raaka-ainehankinta

T&k

Tuotanto

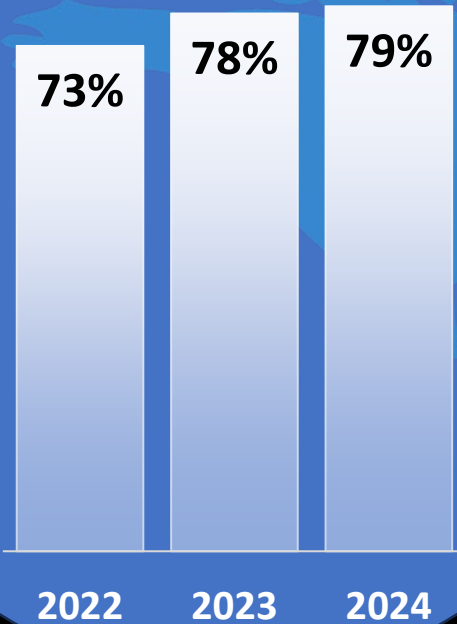
Osavalmistus

Materiaalivalmistus

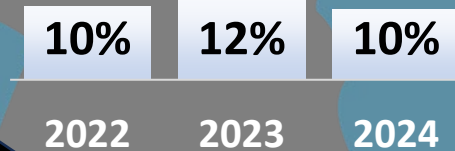
Raaka-ainehankinta

Suomalaisyritykset hankkivat läntisestä blokista yhä suuremman osan komponenteista ja muista välituotteista

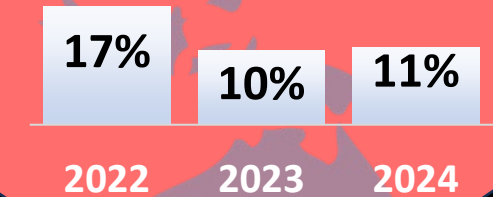
Läntinen blokki

Neutraali

Itäinen blokki

Kyselyjen mukaan hankinnat kotimaasta lisääntyneet...

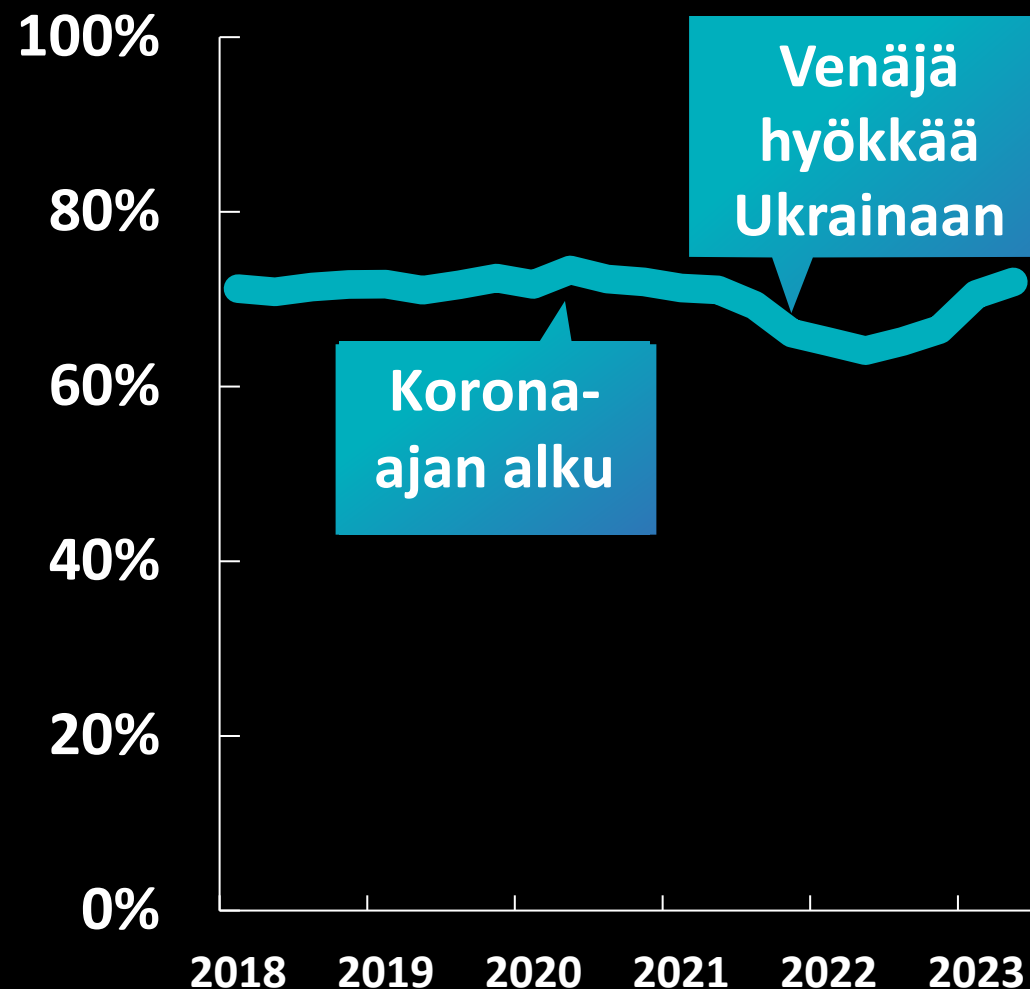
25%

mainitsi lisänneensä
ostoja Suomesta (2021)

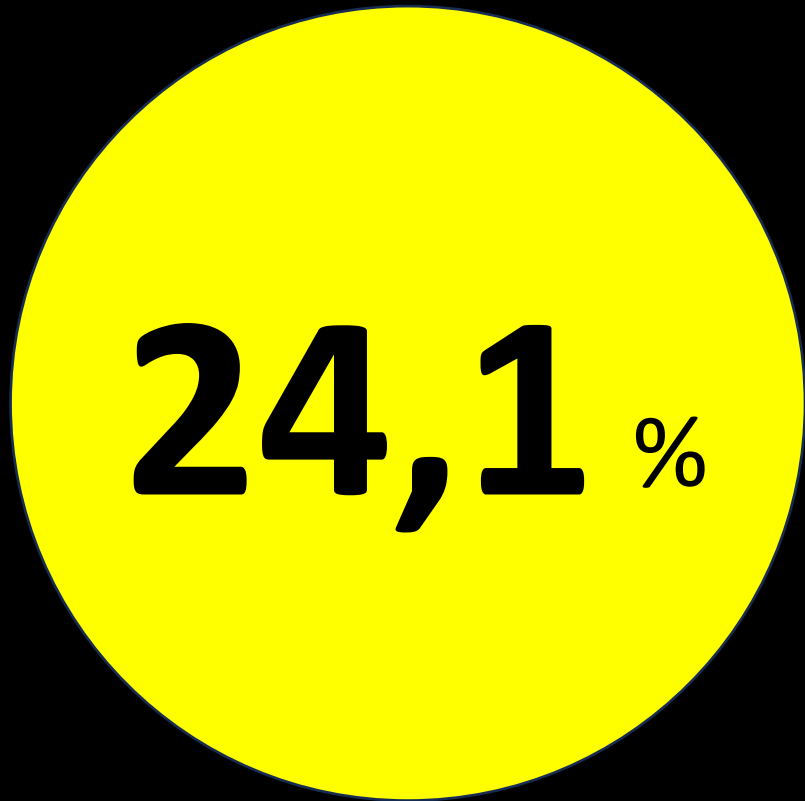
39%

mainitsi lisänneensä
ostoja Suomesta tai EU-
alueelta (2024)

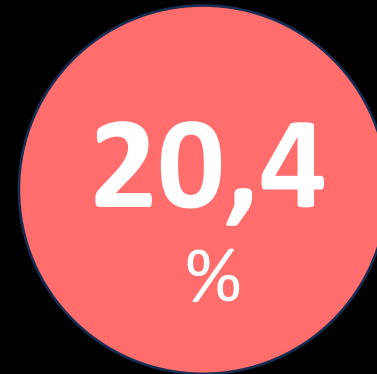
, mutta todellisuudessa kotimaisten ostojen osuus vähentynyt

Neljäsosa Suomen välituotetuonnista on haavoittuvaa, (6/2024)

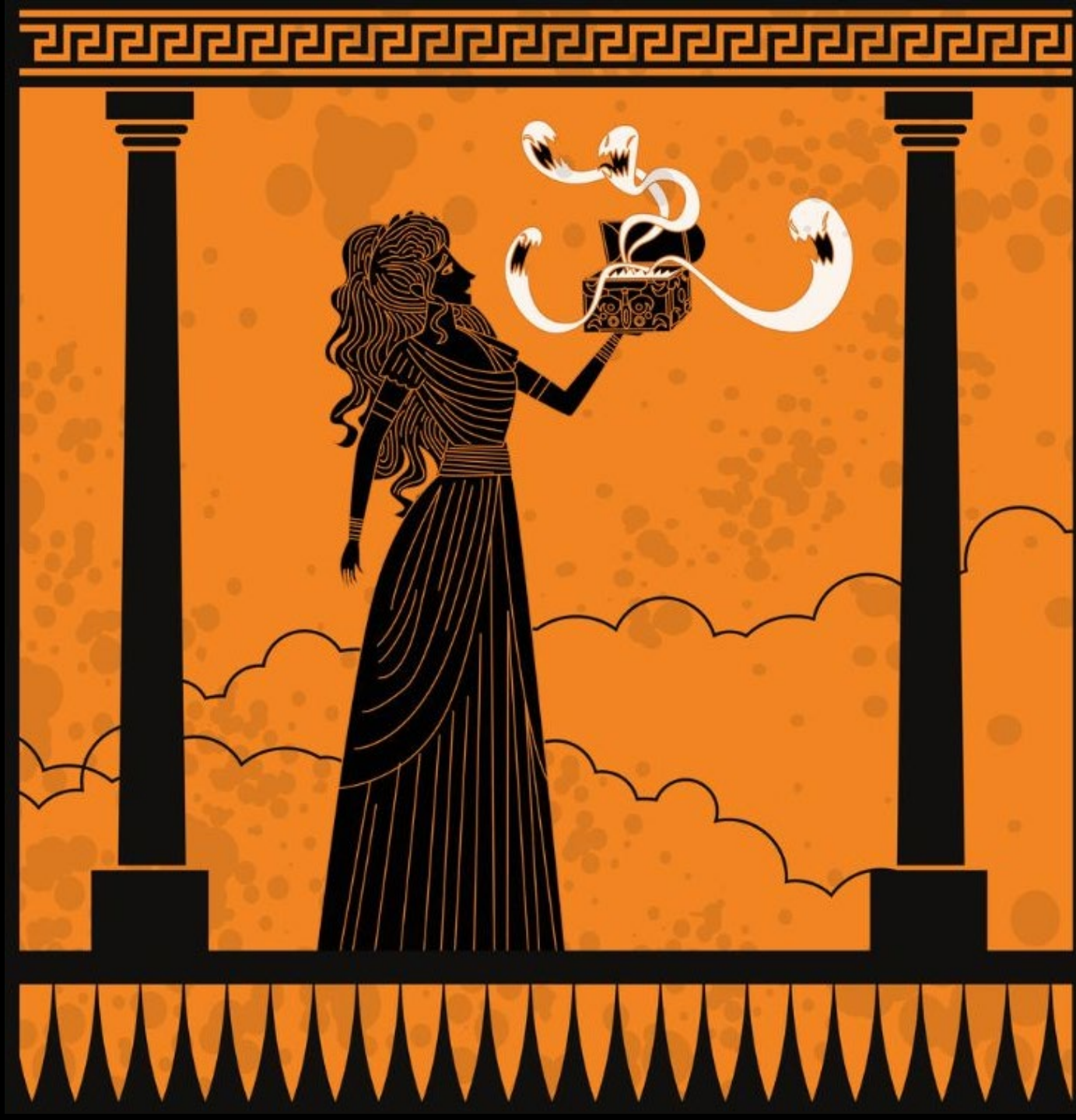
Haavoittuvasta välituotetuonnista viidesosa tulee Itäisestä blokista

Laskettu seuraavasti: Haavoittuvien välituotteiden tuonnin arvo/Välituotteiden tuonti yht.

Laskettu seuraavasti: Itäisestä blokista Suomeen tuotujen haavoittuvien välituotteiden tuonnin arvo/Suomeen tuotujen haavoittuvien välituotteiden tuonnin arvo yht.

**Viisasta
geotalous-
politiikkaa?**

Globalisaation aikakausi

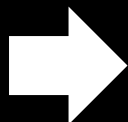
Onko markkinoiden toiminnassa puutteita?

Kyllä

Markkinapuutteita
paikkaavat
politiikkatoimet

Ei

Ei erityistä tarvetta
politiikkatoimille

Geotalouden aikakausi

Onko markkinoiden toiminnassa puutteita?

Kyllä

Markkinapuutteita
paikkaavat
politiikkatoimet

Ei

Ei erityistä tarvetta
politiikkatoimille

Ei

Onko geotaloudellista riskiä?

Kyllä

Priorisoitavat
markkinapuutteita
paikkaavat toimet,
jotka pienentävät
geotaloudellisia
riskejä tai
haittavaikutuksia

Sellaisiin kohteisiin
vaikuttavat toimet,
joihin liittyy erityisen
suuria
geotaloudellisia
riskejä ja
haittavaikutuksia

Jos teollisuuspolitiikka on vastaus, mikä ongelma sillä ratkaistiin?

Miksi ongelma EI ratkea ilman politiikka-toimia eli yksityisten markkinoiden toimin?

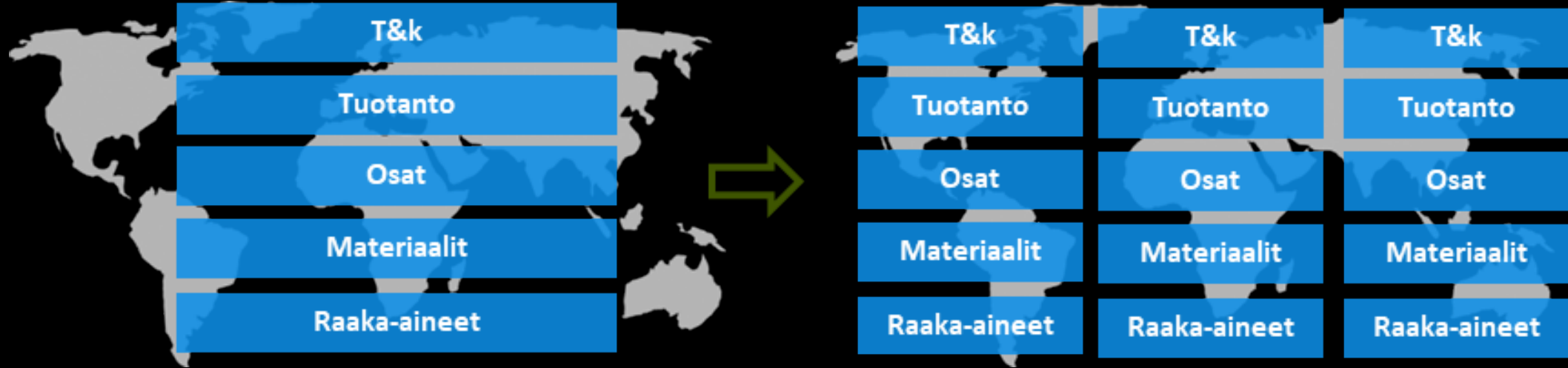

Mikä olisi tehokkain tapa ratkaista ongelma?

Arvoketjut EU:ssa

EU:lla on arvioitu olevan hyviä mahdollisuuksia rakentaa alueellisia arvoketjuja (IMF).

- Sisämarkkinoiden kaupanesteiden poistamisella voisi olla merkittävä vaikutus EU:n bruttokansantuotteeseen.
- Muutos vie aikaa eikä ole täydellinen.

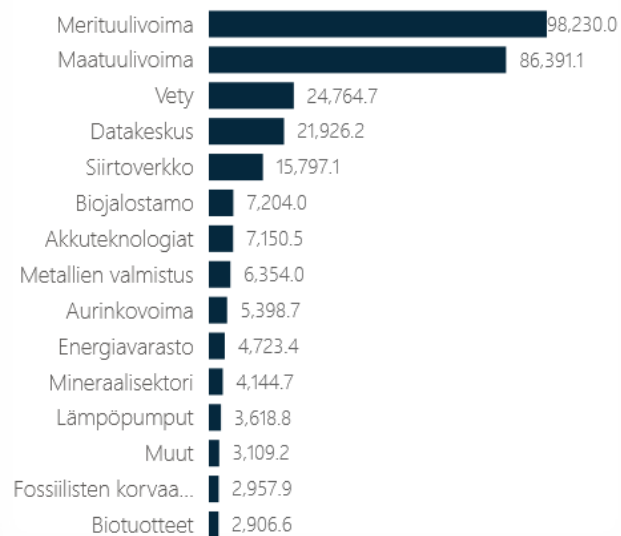

Geopolitiikan suorat investoinnit

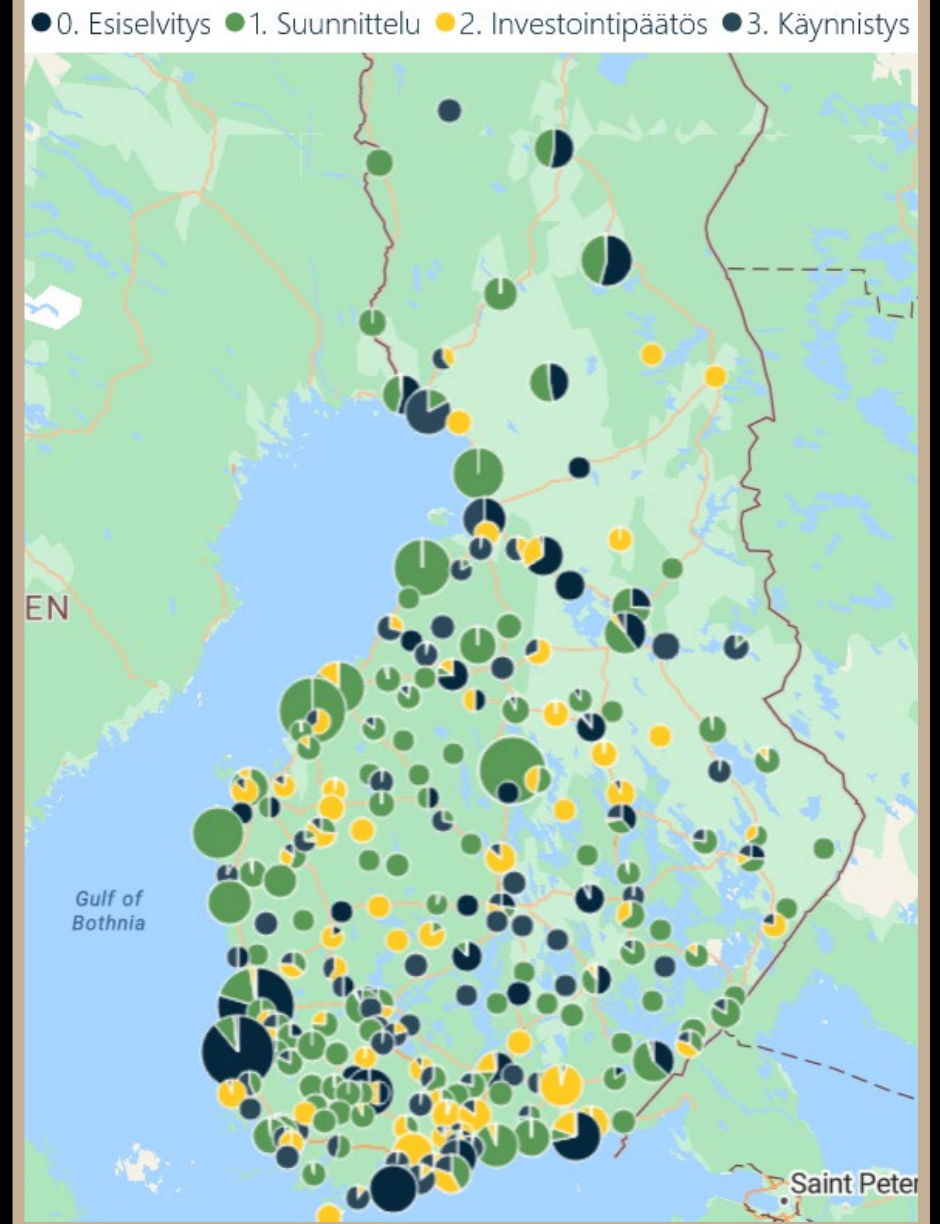
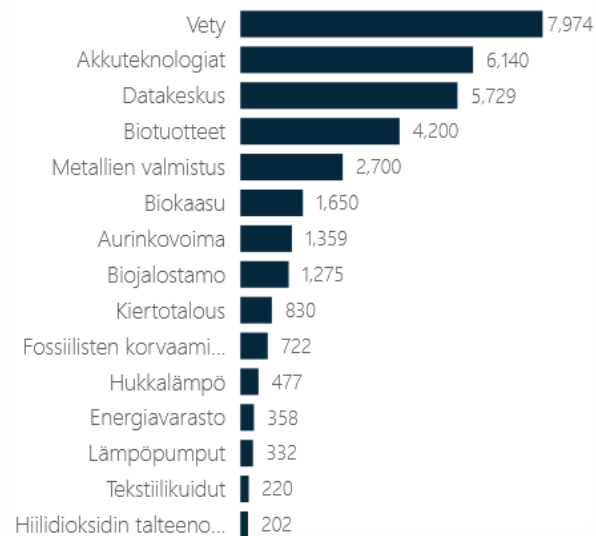

Energiaomavaraisuus ja vihreä siirtymä

Investointien arvo (milj. euroa)

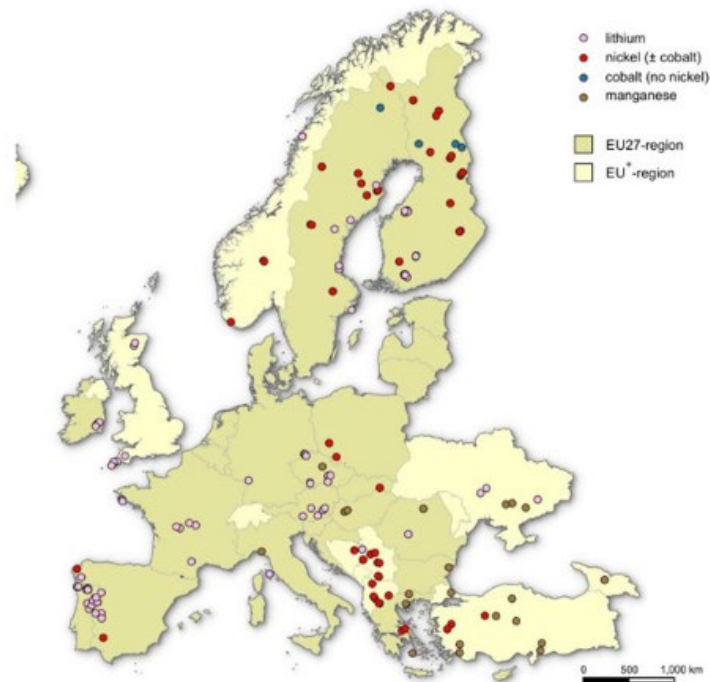

Työpaikat

Strategiset mineraalit

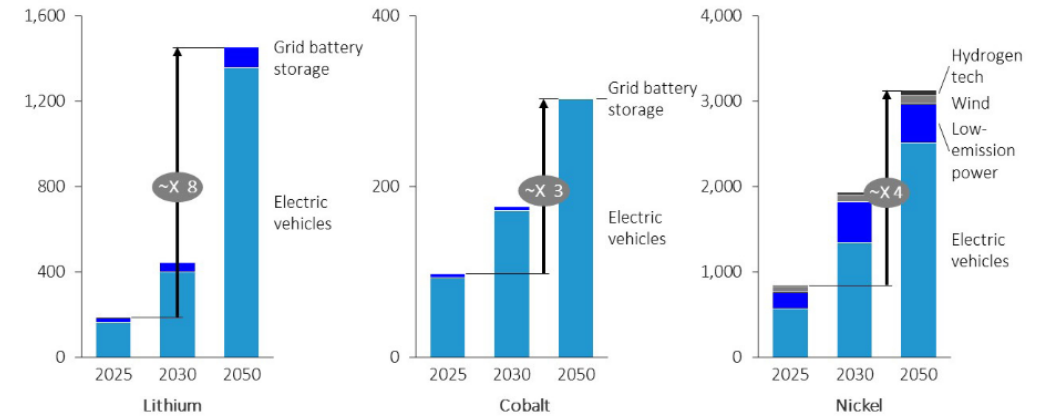
FIGURE 7
Mineral deposits in the EU and in neighbouring countries

Source: Tercienco Research Report, 2024.

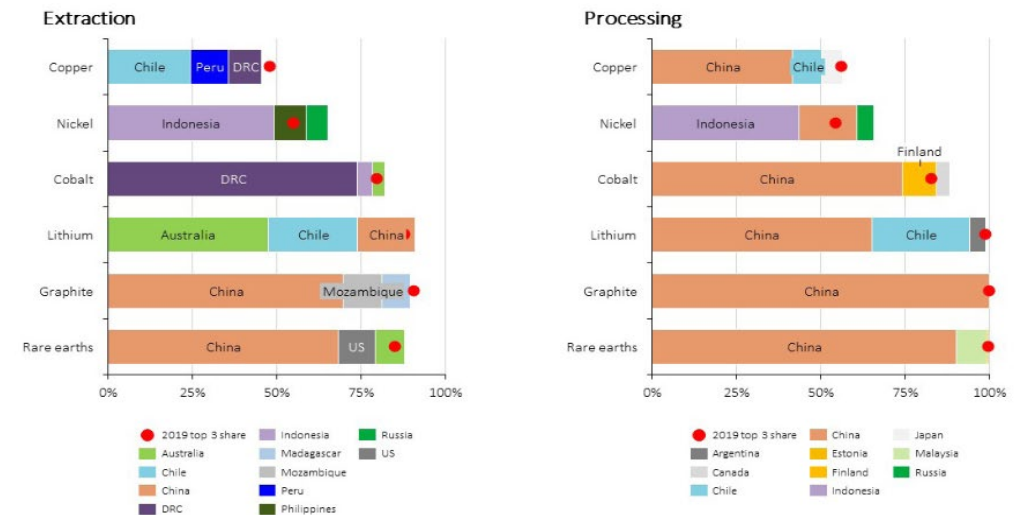
FIGURE 1
Demand for selected critical and strategic minerals by usage

IEA Announced Pledges Scenario, in kt

Source: IEA, 2024.

FIGURE 3
Concentration of the extraction and processing of critical resources
Share of top-three producing countries in total production for selected resources and minerals, 2022

IEA. Based on S&P Global, USGS, Mineral Commodity Summaries and Wood Mackenzie, 2024.